

Dosarul nr.2ra-1912/2021
2-19162170-01-2ra-30112021

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. R. Pascari)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, M. Anton, I. Țurcan)

ÎNCHEIERE

19 ianuarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Alina Miron
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Gheorghe Străisteanu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Gheorghe Străisteanu împotriva lui Vasile Grozavu cu privire la constatarea încălcării dreptului la prezumția nevinovăției și a dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante și repararea prejudiciului,

împotriva deciziei din 26 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Gheorghe Străisteanu și a fost menținută hotărârea din 07 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă:

La 04 octombrie 2019, Gheorghe Străisteanu a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui Vasile Grozavu cu privire la constatarea încălcării dreptului la prezumția nevinovăției și a dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante și repararea prejudiciului.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 29 iulie 2019, Vasile Grozavu, care s-a prezentat, precum că, este jurnalist, a publicat în spațiul online - internet scrisori deschise, prin care l-a învinuit în comiterea mai multor infracțiuni și contravenții, l-a numit „bandit”, „criminal”, „penal”, a răspândit cu bună știință informații mincinoase și defăimătoare despre reclamant.

A explicat reclamantul că, a fost nevoit să depună plângere la Inspectoratul de Poliție Buiucani, prin care a solicitat tragerea la răspundere a lui Vasile Grozavu pentru contravenția comisă prevăzută de art.70 din Codul Contravențional.

A motivat reclamantul că, la 05 august 2019, agentul constatator din cadrul IP Buiucani a întocmit în privința lui Vasile Grozavu procesul-verbal cu privire la contravenție potrivit căruia a fost sancționat cu amendă în mărime de 2400 de lei.

A afirmat reclamantul că, în rezultatul acțiunilor ilegale comise de Vasile Grozavu, a fost supus la tratamente degradante, a fost umilit, înjosit public, a fost învinuit în comiterea mai multor infracțiuni, a suferit psihic, manifestate prin

sentimentul de anxietate, stres, neliniște, perturbare a vieții, disconfort și retrăiri, sentimente de frustrare, nedreptate și umilință, nervi, afectare sufletească.

A notat reclamantul că, prin comportamentul său contrar tuturor cerințelor care obligă cetățenii să respecte ordinea stabilită în locuri publice, Vasile Grozavu a trecut peste toate limitele legale, iar circumstanțele în care a răspândit informație defăimătoare despre reclamant, a provocat daune materiale și morale irecuperabile și în aceste circumstanțe, estimează prejudiciul moral suportat la suma de 5000 de lei.

A comunicat reclamantul că, la 12 august 2019 a expediat în adresa lui Vasile Grozavu o somație, prin care a solicitat repararea benevolă a prejudiciului material și moral cauzat, însă răspuns la somația din 12 august 2019 nu a primit.

A solicitat constatarea încălcării dreptului la prezumția nevinovăției și a dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante, și încasarea sumei de 5000,00 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

Prin hotărârea din 07 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, acțiunea depusă de Gheorghe Străisteanu a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 21 iulie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Gheorghe Străisteanu, a depus cererea de apel împotriva hotărârii din 07 iulie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanței cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 26 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău apelul declarat de către Gheorghe Străisteanu a fost respins și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Pentru a decide astfel, instanța de apel verificând legalitatea și temeinicia hotărârii instanței ierarhic inferioare în raport cu criticele formulate în cererea de apel și materialul probator, a conchis că, soluția primei instanței cu privire la respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată, este una corectă, rezultată din aprecierea corectă a materialului probator și interpretarea justă a normelor de drept material.

În mod distinct instanța de apel a reținut că, prezumția de nevinovăție este o garanție procesuală și totodată un drept fundamental al persoanelor.

Astfel, instanța de apel a considerat că, este irelevantă cerința reclamantului-apelant privind constatarea încălcării dreptului la prezumția nevinovăției, or, în principiu, acesta este un drept fundamental al persoanelor, reglementat atât de legislația națională cât și internațională, iar în cazul săvârșirii unor abuzuri, intervin organele abilitate pentru contracararea acestora.

Cum reiese din materialele cauzei, prin hotărârea din 20 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, a fost respinsă contestația depusă de contravenientul Vasile Grozavu împotriva procesului-verbal din 05 august 2019, ca fiind neîntemeiată (f.d.73-75).

Prin decizia din 19 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis recursul declarat de Vasile Grozavu, casată integral hotărârea din 20 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, în cauza contravențională pornită în privința lui Vasile Grozavu cu privire la comiterea contravenției prevăzute de art. 12, 70 alin. (1) din Codul contravențional, cu dispunerea rejudecării cauzei în prima instanță, de către un alt complet de judecată. Or, la momentul emiterii hotărârii în prezenta cauză, nu a fost identificată o hotărâre irevocabilă în respectiva cauza contravențională, privind constatarea vinovăției lui Vasile Grozavu.

La caz, instanța de apel a relevat că, deși Străisteanu Gheorghe a solicitat constatarea încălcării dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante, indicând în mod general că, a fost supus tratamentelor degradante prin publicația lui Vasile Grozavu, reclamantul-apelant nu a prezentat probe care să demonstreze temeinicia pretențiilor date.

Instanța de apel reiterând prevederile art. 21 din Constituția RM, a notat că, prezumția nevinovăției este un principiu de drept recunoscut la scară internațională, conform căruia acuzatul nu are sarcina de a-și dovedi nevinovăția. Această sarcină revine acuzatorului.

Astfel, instanța de apel a menționat că, din prevederile enunțate rezultă că, prezumarea nevinovăției este un principiu incident în orice relație sau raport juridic cu alte persoane ori cu autorități publice.

În continuare instanța de apel analizând prevederile art. 8 alin. (1) din Codul de procedură penală, a notat că, din punct de vedere juridic, prezumția de nevinovăție este o garanție procesuală și totodată un drept fundamental al persoanelor.

Distinct din cele constatate, instanța de apel a conchis că, prima instanța just a respins acțiunea ca fiind neîntemeiată, deoarece pretenția lui Gheorghe Străisteanu privind constatarea încălcării dreptului la prezumția nevinovăției nu poate fi admisă, or, în principiu, acesta este un drept fundamental al persoanelor, reglementat atât de legislația națională, cât și internațională, iar, în cazul săvârșirii unor abuzuri, intervin organele abilitate pentru contracararea acestora.

La fel, instanța de apel a stabilit că, deci, pentru răspândirea cu bună-știință a informațiilor mincinoase ce i-a defăimat onoarea și demnitatea lui Gheorghe Străisteanu, intimatul Vasile Grozav a fost recunoscut vinovat în săvârșirea contravenției prevăzute de art. 12, 70 din Codul contravențional și i s-a aplicat amenda în mărime de 50 de unități convenționale, însă prin decizia din 19 mai 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis recursul declarat de Vasile Grozavu, casată integral hotărârea din 20 decembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana, cu dispunerea rejudecării cauzei în prima instanță, de către un alt complet de judecată.

Sub acest aspect, instanța de apel a notat că, apărarea dreptului încălcat al apelantului este prevăzută de Legea cu privire la libertatea de exprimare nr. 64 din 23 aprilie 2010.

Astfel, instanța de apel aplicând prevederile art. 7 alin. (1) și (3) și art.15 alin. (1) și (2) din Legea cu privire la libertatea de exprimare nr.64 din 23 aprilie 2010, a conchis că, deși apelantul-reclamant Gheorghe Străisteanu a afirmat că, Vasile Grozavu ar fi răspândit informație defăimătoare despre el, nu a solicitat dezmințirea acesteia.

Prin urmare, instanța de apel a apreciat ca întemeiată concluzia primei instanței privind netemeinicia pretențiilor înaintate față de Vasile Grozavu, or, atât în prima instanță, cât și instanța de apel, nu a fost prezentată nicio probă veridică și concludentă din care să rezulte că, prin publicația lui Vasile Grozavu, sau chiar după aceasta, apelantul Gheorghe Străisteanu a fost supus la tratamente degradante.

În circumstanțele relatate instanța de apel a constatat a fi întemeiate și concluziile primei instanțe privind respingerea pretențiilor reclamantului-apelant Gheorghe Străisteanu cu privire la repararea prejudiciului moral. Or, dat fiind faptul că, în speță nu a fost probat faptul încălcării dreptului lui Gheorghe Străisteanu la prezumția nevinovăției și a dreptului de a nu fi supus la tratamente degradante,

respectiv, se constată că acesta nu a fost prejudiciat nici moral, mai mult că contrar prevederilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care indică că, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, apelantul-reclamant nu a prezentat probe incontestabile și pertinente în acest sens.

La 02 noiembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Gheorghe Străisteanu, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, deoarece la emiterea soluției de respingere a acțiunii au fost încălcate esențial sau aplicate eronat normele de drept procedural și de drept material și anume nu au aplicat o lege care urma a fi aplicată, au aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată și au interpretat în mod eronat legea.

Astfel, recurentul a remarcat că, a prezentat probe incontestabile care confirmă faptul că, i-a fost încălcat dreptul de a nu fi supus la tratamente degradante și că a fost supus la suferințe psihice, nervi, stres, umilință, înjosire, fapt confirmat prin procesul - verbal cu privire la contravenție, încheierea și decizia agentului constator întocmite în privința lui Vasile Grozavu. Or, având în vedere faptul că, supunerea la tratamente degradante și încălcarea dreptului la respectarea onoarei, demnității și reputația profesionale, au fost constatate prin acte judecătorești irevocabile, iar aceste probe nu se cer a fi dovedite repetat, recurentul consideră că, prima instanță și instanța de apel, erau obligate să admită pretențiile înaintate în sensul formulat. Mai mult ca atât că, cuantumul prejudiciului moral solicitat în speța dată, este cu mai mic decât sumele oferite de Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în cauze similare împotriva Moldovei. În concluzie, recurentul a menționat că, instanțele de judecată au ignorat intenționat toate probele și prevederile legislației naționale și internaționale, emițând niște acte judecătorești neîntemeiate și care nu conțin răspunsuri la toate pretențiile din acțiune.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că, instanța de apel a emis decizia la 26 octombrie 2021 și expediată recurentului Gheorghe Străisteanu la data de 25 noiembrie 2021, prin intermediul poștei electronice, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică. (f.d.184)

Astfel, având în vedere faptul că, recursul declarat de Gheorghe Străisteanu împotriva deciziei din 26 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost înregistrat la 04 noiembrie 2021, fiind expediat prin intermediul oficiului poștal la 02 noiembrie 2021 (f.d.212), în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin notificarea din 30 noiembrie 2021, Curtea Supremă de Justiție, în conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, a expediat intimatului copia recursului și l-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimatul să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

Examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Gheorghe Străisteanu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că, normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că, aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de Gheorghe Străisteanu nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că, instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că, recursul declarat de Gheorghe Străisteanu urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Gheorghe Străisteanu se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Aliona Miron

Iurie Bejenaru